

Beszélgetés Köteles Pállal

Hogyan emigráltam diktatúrából diktatúrába

(Írásunk a lap 3. oldalán)

Méltányosságot!

Egészségügyi Minisztérium
Csehák Judit miniszterMagyar Demokrata Fórum
Csepeli Elnöksége
1675 Budapest Pf. 133.

Tisztelt Miniszter Asszony!

A második világháborút követő években, majd az 1956-os forradalom és szabadságharc idején kísérletek történtek hazánkban a demokratikus népképviseleten alapuló társadalomfejlődésre. Mindkét kísérlet meghiúsult, a sztálinista önkényuralom erőszakos módszerekkel, idegen fegyveres erők segítségével visszafojtotta. Ezt követően a pártállam nem törekedett kiegyezésre, mindkét esetben súlyos megtorlást alkalmazott. A kegyetlenül megkínzottak és halálra ítélték számán túl, tízezrekre megy a meghurcoltak, jogtalanul internáltak és koncepciók vádak alapján bebörtönzöttek száma.

Az 1956-os népfelkelés és szabadságharc vérbefolytását követően olyan kegyetlen bosszúhadjárat kezdődött, mely hazánkban példa nélküli e században. A kínvallatások, embertelen börtönviszonyok és az internálótáborokban uralkodó körülmények ezek számára okoztak korai halált, síríg tartó egészségkárosodást.

Napjainkban a világpolitikai helyzet változása és a hazai közvélemény erőteljes nyomására, a még mindig egyeduralkodó hatalmi elit szavakban kinyilvánította ugyan készségét a koncepciók perek és a peren kívüli rendőri eljárásokkal szabadságuktól megfosztottak teljes rehabilitálására — a tettek azonban késnek. Nem kevésbé azért — s ez köztudott —, mert a rehabilitációs eljárás lefolytatásával, a bűnök beismerésével többnyire azok vannak megbízva, akik a bosszút, a törvénytelenségeket elrendelték, végrehajtották.

Olyan törvények tapasztalhatók, melyek szándékosan kisleltetik a politikai ügyekben meghurcoltak, ártatlanul bebörtönzöttek rehabilitációját.

A véres bosszúállás kegyetlen végrehajtása következtében napjainkban már kevés a túlélők száma. Akik máig életben maradtak, az idősebb nemzedékhez tartoznak, kispénzű nyugdíjasok, többnyire egészségkárosodottak.

Méltánytalannak és túrhatalomnak tartjuk, hogy azok, akik eltiporták a demokratikus tömegmozgalmakat és országvesztő politikájukkal tragikus gazdasági és erkölcsi állapotba taszították a nemzetet — magas nyugdíjat, kiemelt orvosi ellátást élvezzenek. Ugyanakkor a még életben lévő áldozatok alacsony nyugdíjból tengődnek, a társadalom peremére szorítva küzdenek a mindennapi nyomorral. Nincs lehetőségük állapotuknak megfelelő orvosi ellátásra és a gyógyszerárak emelkedése éppen ezt a réteget sújtotta legérezkenyebben.

Kérjük, hogy a Miniszter Asszony irányítása alatt álló minisztérium haladéktalanul dolgozzon ki programot — az anyagi és erkölcsi rehabilitációtól függetlenül — az igazságtalanul meghurcoltak, internáltak és bebörtönzöttek egészségügyi rehabilitációjára. Ez jogos és elvárható igény, hiszen a még életben maradtak a legdrágábbat, egészségüket már úgysem kaphatják vissza. Gondoskodjon a minisztérium ezeknek az embereknek méltányos nyugdíjáról és kedvezményes gyógyszerellátásról.

Úgy érezzük, hogy amit a jelenlegi hatalom az üldözöttek rehabilitálása érdekében eddig tett, alig több a szavaknál. Ez pedig kevés. Tetteket várunk.

Budapest, 1989. május 25.

A Magyar Demokrata Fórum
csepeli szervezete nevében
Bácsi József
Demeter Dénes
elnökségi tagok

Aki Grósz Károly lemondását javasolta

Radikális reformmal még megmenthető az MSZMP

Interjú dr. Gazdag Lászlóval, a Tolna megyei pártbizottság titkárával

— Azt hiszem, az elmúlt napok legnagyobb szenzációja a megyei pártbizottság nyílt levele volt MSZMP KB-hez. A levélben megfogalmazott állásfoglalás egyértelmű. Úgy tudom, hogy Ön mégsem értett egyet mindennel. Arról hallani, hogy a pártbizottsági ülésen Grósz Károly lemondását javasolta...

— A pletyka igaz! Azt mondtam, hogy az elmúlt időszakban Grósz Károly eljátszotta a hitelet. Reformokat ígért és csak a retorikában engedte meg azt.

— Akkor most meg kell kérdeznem, hogy kinek a kezében látja a megújulást?

— Mindenki tudja Magyarországon, hogy csak a Pozsgay—Nyers-duó alkalmas az ország rendbehozatalára. Alapvetően gond, hogy a jelenlegi vezetésnek nincs hitele a nép előtt. Bármit tesznek, nincs bizalom, mert az elődök eljátszották azt. Hiába indítja az MSZMP legjobb képességű embereit a választáson, le fogják szavazni a jelöltet, csak azért, mert az MSZMP tagja.

— Ennek ellenére azt mondom, hogy olyan politikus párt

az MSZMP, amely képes a megújulásra, amely képes továbbra is uralkodó pártként az ország felvirágoztatására...

— Igen. A szegedi tanácskozáson is kiderült, hogy olyan szellemi tartalékaink vannak, amit nem kihasználni vétek lenne. Megvan a lehetőség a kibontakozásra...

— A hozzászólásból egyértelmű, hogy Ön Grósz Károly ellenes...

— Nem az emberrel van bajom, hanem azzal, amit eddig tett. A reformretorikát megengedte, ugyanakkor gazdaságilag semmit sem léptünk előre.

— Az MSZMP-n belül tehát teljes a csőd?

— Nem! Meggyőződésem, hogy ez a párt képes a kibontakozásra, képes arra a feladatra, amiért létrehozták, az ország minden állampolgárának képes békés, gazdag életet biztosítani. Képes úgy gazdálkodni, hogy együttműködve a többi párttal minden magyar ember boldogulását szolgálja. Ehhez viszont az kell, hogy az eddig harmadik vonalbeli párttagok szóhoz, és tehetségüknek megfelelő szerephez jussanak a párt vezetésében.

Tamási János

...Csak kissé undorító

A Csurbanov-ügy — ezzel a címmel került forgalomba egy könyvecske, mely Brezsnyev két évtizedének korrupciós szovjet világába enged bepillantást. Szerzője Vajda Péter, akinek a Népszabadság moszkvai tudósítójaként egykor bőven lett volna alkalmunk, hogy a szovjet élet visszasságairól tájékoztassa az olvasókat. Nem tette meg. A pártlap amerikai tudósítójaként is a szovjet „békopolitika” és az annak a járszalagjára fűzött magyar kommunista politikát szolgálta, segítette az „amerikai imperializmus” ellenében. Pályafutása elején az Államvédelem táján, a végén meg a magyar újságírókat a párt irányítása alá rendelő MUOSZ egyik vezető posztján. — Vajda bőven kivette részét a bukott rendszer szolgálatából. Hatvanadik évéhez közel igazán nyugdíjba mehetne hát, de nem — ő tovább serénykedik.

Ha dicsérni nincs miért a szovjet életet, hajlandó ő a moszkvai szennyest is kitergetni a kellő honoráriumért, főleg azután, hogy ma már ez igazán nem életveszélyes.

Sugár András is a rendszer több évtizedes hűséges szolgálatát után fedezte föl magában a reform barátját. Tudósítójaként ő is megjárta a két szuperhatalom fővárosait, és aligha az információk hiánya volt az oka, hogy nem publikált olyan kommentárokat, amelyek szembe fordították volna Brezsnyev és Kádár vonalával. Csehszlovákia lerohanásáról is tudhatott éppen eleget, de nem kockáztatta a karrierjét és nem írta meg a valóságot a hivatalos hazugságokkal szemben. Most bezeg vitézül kiáll Dubcek igazságáért, sőt, duplán kiáll érte: a tévé-interjú után könyvet is publikál róla. Ma ezért fizetnek.

Geréb Sándor rövid néhány éve még kollégájával, egy másik rendőrezredessel együtt, ellenforradalomként mutatta be könyvében 1956 októberét. Most az ő szerkesztésében jelenik meg a kommunista párt kiadójánál a Titkos jelentések című kötet, mely a forradalom napjainak angol és amerikai diplomáciai dokumentumaiból válogat. Nem tudom, mennyire hű a valósághoz ez a válogatás, de az bizonyos, hogy ezek a dokumentumok nyugaton nem tegnap este kerültek nyilvánosságra.

Ugyancsak a kommunista párt kiadója bocsátotta közre (igen borsos áron) azt a különben szépen kivitelezett kötetet, amely a forradalom újságjait mutatja be hasonmás-nyomatok formájában. Ilyen jellegű kiadványt a Franciaországi emigrációban élő Nagy Ernő is létrehozott a közelmúlt évek-

ben, de ha valaki megpróbált behozni ebből egy példányt, attól elkobozták a pártállam vámosai.

Így változik a világ, így múlik el dicsősége! Tulajdonképp örvendetesek ezek a változások, és kétségkívül jobb, ha Vajda vagy Sugár nem a régi, lejárt lemezt erőlteti tovább, hanem a korral próbál haladni. Jobb, ha az államvédelmi tiszt titkos régi dokumentumokat publikál — rosszabb lenne, ha a régi rágalmakat próbálná tovább ismétetni. Jobb, ha a párt nem elkoboztatja, hanem inkább kiadja a forradalom jellegének szellemének tanúbizonyságait.

Mindez jó és örvendetes. Csak az undorító „kicsit nagyon”, hogy jobbára ugyanazok csinálják ma ezt, akik akkor azt tették.

-6

Pécsi nagygyűlés az 56-os mártírok emlékére

Ima az ártatlanokért

A Baranya Megyei Ellenzéki Kerekasztalhoz tartozó szervezetek — a FIDESZ, a Fii Cu Noi, a Független Jogászforum, a FKGP, az MDF, az SZDSZ, valamint a TDDSZ — az 1956-os forradalom mártírjaira, ártatlan áldozataira emlékező, ökumenikus gyászszertartással egybekötött nagygyűlést tartanak 1989. június 15-én, este fél 7-kor Pécsen, a Székesegyház előtti Dóm-téren.

Az est szónoka dr. Bögner Miklós jogász, a KGP Pécs Városi Szervezetének titkára, főrendezője pedig dr. Bíró Ferenc orvos, az MDF egyik megyei vezetője lesz.

A szervezők szándéka szerint méltóságteljes, visszafogott hangvételű, minden hársány megnyilvánulástól mentes megemlékezés középpontjában az ártatlanul meghalt áldozatok előtti tiszteletadás áll.

Lelkük békéjéért és a megbékélésért imát mondanak a

különböző egyházak és felekezetek lelkészei. A szervezők kéri, hogy a résztvevők transzparensket, táblákat ne hozzanak magukkal, csak nemzeti színű és fekete zászlókat. Mindenkit kérnek a fegyelmezett viselkedésre.

BI.

Nyugaton a helyzet változhat?

Nyugat-Európa választási lázban ég: ezen a héten, csütörtöktől vasárnapig az Európai Közösség 12 tagállamában 240 millió polgár járul az urnához, hogy szavazataival kiválassza az Európai Parlament 518 képviselőjét. Most harmadszor rendeznek ilyen közvetlen választást, s ezt az egyes országokban a belpolitikai erőviszonyok barométerének is tekintik, hiszen egy-egy ország szavazói saját pártjaik jelöltjeit delegálják az európai testületbe. A képviselők megbízatása öt esztendőre szól, s ebbe az időszakba esik Nyugat-Európa új nagy korszakának kezdete, 1992, a belső határok lebontásának dátuma. A 90-es évek kihívásai — így (is) emlegetik Nyugat-Európában azt a rengeteg feladatot, amelyet a piac, a gazdaság, a kereskedelem egységesítésének terve, a környezetvédelem, a munkaerő-gazdálkodás összehangolásának elképzelése a tagországokra ró. Érthető, hogy a jövőben még nagyobb lesz a közös parlament szerepe.

A tizenkét tagországban élő 320 millió polgár közös szövege az Európai Parlament, amely egyébként az Európai Szén és Acélközösség közgyűléséből alakult, hogy az 1957-ben létrejött Európai Gazdasági Közösség legfőbb szerveként irányítsa és ellenőrizze annak végrehajtó testületeit. Igaz, eleinte a hangsúly inkább az ellenőrzésen volt, s emellett csak tanácsadó funkciója volt. A hetvenes években ruházták

fel a fontos pénzügyi és költségvetési ügyekre való beleszólási jogkörrel. 1979-ig, amikor is átérték a közvetlen választásra, a tagországok parlamenti delegáltak (ily módon közvetve) az euró-parlamenti képviselőket.

1987. decemberében az egységes Európa megvalósításáról hozott határozat jócskán növelte jelentőségét és jogkörét. Jelenleg az Európai Parlament funkciói a következők:

— Az EGK Bizottság javaslataival kapcsolatos állásfoglalásai révén közreműködik az európai törvényhozásban. A miniszteri tanács a parlament meghallgatása nélkül nem hozhat döntést;

— Az Európai Parlament hozzájárulása szükséges minden, a Közösség bővítésére, társulási szerződésre vonatkozó döntéshez;

— Az Európai Parlamentnek joga van beleszólni az EGK költségvetésének kialakításába. Szükséges esetben a teljes költségvetési tervet elutasíthatja.

A parlament munkáját 18 szakbizottság készíti elő. Maga a testület plenáris üléseit havonta egy héten át tartja, Strasbourgban. A Közös Piac kilenc hivatalos nyelvének bármelyike elfogadott, a felszólalásokat kilenc nyelven szinkronban tolmácsolják.

Az eddigi euró-parlament legerősebb frakciója a szocialista, 166 mandátummal. Ezt követi a kereszténydemokratáké, 113 képviselői helyel,

majd az úgynevezett európai demokraták következnek 66 hellyel. 48 kommunista képviselő alkotja a következő csoportot, a liberális demokratáké 45 mandátummal rendelkezik. Az európai demokratikus mozgalmak 30, a zöldek 20, az európai jobboldal 16, a néppártok 14 képviselőt delegálhattak abba a parlamentbe, amelynek új-járválasztásáról a nyugat-európai szavazók ezen a héten döntenek.

S hogy mire lehet számítani, hogyan fog változni az összetétel? Nos, jóslásokba akkor sem hálás dolog bocsátkozni, ha csak egyetlen ország lakosságának hangulatát kell felismerni, nemhogy most, amikor 12 államról van szó. S bármennyire is közel van az egységes Európa, ezeket az országokat azért mégis csak más-más problémák foglalkoztatják. Több helyen mellesleg helyi választásokkal is összekapcsolják az eseményt, így a kampányukat teljes melledobással vívó pártok nemcsak nemzetek feletti magasabb célokat iktattak programjaikba, hanem helyieket is. A kis pártok erősödése a nagyobbak rovására valószínűleg ugyanúgy jelentkezni fog, mint egyes nyugat-európai országokban, s az is bizonyosnak látszik, hogy a „divatos” témák, — környezetvédelem, biztonságpolitika — sokat nyomnak a latban. Tény, június 18. után érdekes összkép alakulhat ki Nyugat-Európa lakosságának hangulatáról.

Szászi Júlia MTI

Argentína elnöke kihirdette a gazdasági szükségállapotot. Május 29-től eszerint a következő intézkedések léptek életbe: 1. meggátolandó a spekulációt, szigorúan ellenőrizni a pénzváltást; 2. A költségvetési bevételek növelése érdekében emelik a kiviteli vámot, forgalmi adót (újmagyarul: ÁFA), általában a közvetlen adót, következetesebben lépnek föl az adócsalás ellen; 3. mérséklik a közkiadásokat, privatizálják a rádió és televíziót, az állami tisztségek viselőinek tanácsolják, hogy közpénzből csak a legszükségesebb esetben utazzanak (maga az elnök ezért mondta le részvételt a francia forradalom kétszázadik évfordulójára itt tervezett ünnepségen). Végül pedig: az állami kibocsátású és rövid lejáratú lakossági részvények pénzre be nem vállalható, készpénz helyett majd egy másik részvényt kapnak értük az ily szelvények boldog tulajdonosai. A takarékbetétek után fizetett kamat viszont követni fogja a három számjegyű inflációt.

Célirányos következetességgel és kemény kézzel fogunk eljárni, mondta a francia lapjelentések szerint Argentína elnöke. Emlékeztetes módon a katonai diktatúrát követően került ő az ország élére, s több puccskísérlet megühejtva maradt ott. Hivatalát év végén kell majd átadnia utódjának, az elnökké pár hete választott peronista politikusnak, aki populista, vagyis, mutatis mutandis, argentin módra harmadik utas jelszavakkal, krízis-kritikával és sürűbb szövevű szociális védőháló ígéretével nyerte meg választói rokonszenvét. Követelte most tüstént az idő (azaz december 10.) előtti hatalomváltást, ami, úgy hírlírik, ébresztett visszhangot a dél-amerikai ország zaklatottan rosszkedvű lakóinak körében. Argentína lakói addig is iparkodnak boldogulni valahogy. Aki teheti, értéktelenedő pénzét váltja kemény valutára. A pénzváltás szigorítása a kereskedelmi és turisztikai célzatú váltást nem korlátozza, csupán a spekulációnak s tőkeáramlásnak akarja elejét venni. A szükségintézkedések bejelentése előtt azonban egy héten át zárva voltak a pénzváltó helyek, így a szokásosnál is nagyobb forgalmat bonyolított le a valuták fekete-piac. Akinek zsebe végképpen üres, pénzügyekkel tehát ügyeskedő turistaként sem foglalkozhat, az a hozzá hasonlókkal együtt, vagy egyszerűen nem fizet, vagy záróra után keresi föl az élelmiszer áruházat: spontán szerveződött csapatokban, kirakat bevezetésére alkalmas dongokkal, bevásárlószatyrokkal. Tudósítók ar-

ról számolnak be, hogy a gazdasági szükségállapot kihirdetése előtti órákban — szombat-vasárnapra esett ez — harminchárom élelmiszer áruház csomagoltak így össze a pénztelen-kispénzű bevásárlók. Rosarióban oly vehemensen és tömegesen, hogy ott végül ideiglenesen ostromállapotot és kijárási tilalmat rendeltek el. A kormány különben a sajátos bevásárlók egy részéről úgy tartja, hogy „a szélsőbal manipulálja őket”, egyébként viszont elismeri, hogy nincstelenek sokasága mást tenni valóban nem tud, ezért számukra összeállítat és nekik ingyen szétosztat egy-egy lisztet, rizzsel, tejjel megrakott „bevásárlói kosarat”.

Róluk olvasva nemcsak a magyar gazdasági szükségállapot kihirdetésének eshetősége körüli politikai szöveváltás ötlük a közelmúltból a zsummalista eszébe, hanem befészkelni oda magát néhány jámbor kérdés is, az előbbi pontumok sorrendjében: 1. nincs-e ellenőrizve a honban a polgári pénzváltás? 2. nincs-e mértéktelenül föltalálva és kiterjesztve az ÁFA és adó? 3. A közkiadások és így esetleges mérséklésük ellenőrizhetők-e, az inflációt a kamatok valóban követik-e? És így tovább. Nyájas olvasómat nyilván kérnem se kell a lajstrom folytatására. Kérném viszont arra, hogy a különösnek tetsző argentin bevásárlásról mondottakat tekintse annak, ami: egyszerű lapszemlének. Idézzükülk közrend ellen bujtogatni dehogyan akar a tudósító. Hisz publikus dolgokban leghőbb vágya és törekvése a méltóságteljes magánszemélyek által kialakított közrendet tisztelgetben tartani.

1989. V. 29.

Zirkuli Péter
Párizs

P.S. Egy nappal a gazdasági szükségintézkedések bejelentése után az argentin elnök kihirdette az ostromállapotot. Már megválasztott leendő utóda ebben egyetértett vele. A zavargásoknak több halálos áldozata van. Megfigyelők szerint a roppant mérvű küladósság és a társadalmi konszenzust nélkülöző kormányzás együttes hatására a gazdaság kezelhetetlenné vált, úgyszólván „megőrült”. Cikkem postázásához a társadalmi robbanás és a puccs veszélye egyaránt fenyegeti a dél-amerikai országot.

(Z. P.)

2

DÁTUM

1989. június 13.

Hogy Bonnban ne legyen bomba

Gorbacsov dolga sok

Richard Von Weizsacker szövetségi elnök meghívására hétfőn hivatalos látogatásra Bonnba utazott Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára, a Legfelsőbb Tanács elnöke. Kíséretében van Eduard Sevardnadze külügyminiszter, Alekszandr Jakovlev, az SZKP KB PB tagja, a KB titkára, s Ivan Szilajev miniszterelnök-helyettes.

Az NSZK vezetői lesznek az első külföldi politikusok, akik találkozhatnak Gorbacsovval azért, hogy megválasztották a Legfelsőbb Tanács elnökévé. Új államfői minőségében Gorbacsov az NSZK vezetőit tájékoztathatja először arról, hogyan értékeli a népi küldöttek méltán nemzetközi érdeklődés öveze tanácskozását.

A szovjet sajtó igyekezett „ráhangolni” a közvéleményt a csúcstalálkozóra, amelyet az előzetes kommentárok egyöntetűen egy új szakasz kezdetének minősítenek. Tavaly októberben Kohl kancellár moszkvai látogatásán megállapodtak abban, hogy a szovjet vezető mostani útja során aláírják a kétoldalú kapcsolatok minőségileg új szintre emeléséről szóló közös politikai dokumentumot, amelynek elkészítésén azóta dolgoznak a szakértők.

A szovjet sajtóban olvasható elemzések, a tévé riportjai nemcsak a politika és a gazdaság terén igyekeznek közelebb hozni a szovjet közvélemény-

hez az NSZK-t, hanem érzékelteik azt a folyamatot, amely az emberi kapcsolatok, a kulturális és tudományos csere terén végbemegy. Éppen az e területeket is átfogó megállapodások bonni aláírásától várják az együttműködés kézzelfogható eredményeinek megszületését.

Külpolitikailag az elmúlt hetek, hónapok jelentősen felértékeltek az NSZK-t. Nemcsak azért, mert a „közös európai ház” elképzelésének legegységelműbb nyugati támogatója, a keleti politika egyik megalkotója Genscher külügyminiszter, hanem azért is, mert az NSZK vezetése, felismert önérdékéből is, következetes magatartást tanúsít az európai harcászati nukleáris fegyverek kérdésében.

Nem csupán udvariassági látogatás lesz tehát Gorbacsovnak és kíséretének NSZK-beli útja. A szovjet delegáció nagy politikai poggyászal utazik, s moszkvai várakozások szerint a házigazdák sem üres kézzel várják a vendégeket.

Gennagyij Geraszimov szovjet külügyi szóvivő egy közös szovjet-nyugatnémet sajtótudogadón Hans Klein szövetségi miniszter, bonni kormányzóvivő jelenlétében történelmi jelentőségű eseménynek nevezte. A két szóvivő jelezte, hogy korábbi tervektől eltérően a látogatás idején a lehetőség szerint mindig együtt tájékoztatják a nemzetközi sajtót Bonnba sereglett csaknem 2000 képviselőjét.

A hétfő reggeli nyugatnémet újságok egyöntetűen annak a gondolatnak a jegyében üdvözlik Gorbacsov látogatását, hogy az NSZK-nak is érdekében áll a szovjetunióbeli nagyszabású reformkísérlet támogatása. „Bonn: támogassuk Gorbacsovot”.

Kelet-Nyugat párbeszéd a Lenau-házban

Bundestag-képviselők Pécssett

Nyugatnémet parlamenti delegációt láttak vendégül Pécssett a Lenau-házban az elmúlt hét végén. A vendéglátók a Lenau-Egyesület vezetői voltak, akik ez alkalomra találkozó szerveztek a Baranya megye német nemzetiség lakta területein megválasztott képviselők, a megyében működő pártok és politikai mozgalmak — az FKGP, az MDF, az MSZDP és az MSZMP —, valamint a Bundestag képviselői között.

A kölcsönös bemutatkozások után kötetlen eszmecsere kezdődött, melynek során a CDU/CSU-t, az SPD-t és az FDP-t képviselő küldöttek elősorsban a magyarországi demokratikus átalakulás menete felől érdeklődtek. Kérdések mindkét fél részéről elhangzókat, így pl. dr. Angyal Ottó az MSZDP pécs-baranyai szervezetének ügyvezető elnöke afelel érdeklődött, várható-e, hogy a rövidesen ülésező Szocialista Internacionálé elismeri az MSZDP jogfolytonosságát?

Ilyen címmel jelent meg az ország legnagyobb példányszámú politikai és tartományi napilapja, a Westdeutsche Zeitung, valamint a befolyásos Stuttgarter Zeitung, Baden-Württemberg tartomány vezető politikai napilapja és a Stuttgarter Nachrichten is.

Hans-Günter Hoppe, a nyugatnémet delegáció vezetője, a Bundestag Beinémet Bizottságának elnöke elmondta, nem illetékes a válaszára, de biztostotta dr. Angyal Ottót, hogy az NSZK Szociáldemokrata Pártja rokonszenvvel figyeli az MSZDP szárnybontogatását.

Dr. Wolfgang Priesnitz-nek, a szövetségi minisztérium államtitkárának kérdésére (Hogyan működhetnek nálunk pártok, mikor még alkotmánybíró-ság sem létezik?) dr. Böröcz István, a Független Kisgazdapárt alelnöke elmondta, az FKGP például jogilag sohasem szűnt meg, csak — ha tetszik — szüneteltette működését. A találkozó résztvevői egyetértettek abban, hogy a demokratizálódás útjára lépett magyarországi pártok sokat tanulhatnak a nagy tapasztalatokkal rendelkező nyugatnémet pártoktól, s a Bundestag képviselők ígéretet is tettek a kapcsolatok fejlesztésére.

(1 s)

Nelson Mandela

„Mindent hideg fejjel tettem”

Negyedszázada van börtönből napjaink minden biztonnyal legrégebben elfűlt politikusa, Nelson Mandela, aki fogságában az afrikai népek apartheidellenes szabadságharcának élő jelképévé vált.

Mandelát és hét társát, az Afrikai Nemzeti Kongresszus (ANC) vezetőit 1964. június 12-én ítélték életfogytiglani börtönbüntetésre. A pretoriai rezsím „szabotázs és forradalmi összeesküvés” címén emelt vádat a betiltott apartheidellenes mozgalom élcsapata ellen. Mandela, a szervezet fegyveres szárnyának alapítója — aki ekkor egyébként már két éve tartóztatásban volt — a tárgyaláson kijelentette: „Nem tagadom, hogy szabotázsokat szerveztem. De ezt nem a pusztítás kedvéért tettem, s nem is azért, mintha kedvelném az erőszakot. Mindent hideg fejjel tettem, választéként arra a politikai helyzetre, amely hosszú évek zsmokksága, népem kizsákmányolása és elnyomása következtében alakult ki.”

A politikust, aki a jövő hónapban tölti be 71. évét, börtönőrei hosszú évekig a legszigorúbb elszigeteltségben tartották. Betegsége kapcsán a hazai és a nemzetközi közvélemény nyomására 1988-ban a szigorított Pollsmoor börtönből előbb rabkórházba, majd egy neves klinikára szállították, s állapota javulása óta egy villában él — természetesen továbbra is szigorú őrzetben, de már emberi körülmények kö-

zött. Az utóbbi években a pretoriai hatóságok többször szabadon engedték volna, azzal a feltétellel, ha kinyilatkoztatja, hogy elutasítja az erőszak alkalmazását a politikában. Ezt nem fogadta el, azzal az érveléssel, hogy a pretoriai rendszernek kellene inkább ilyen nyilatkozatot tenni. Politikai megfigyelők szerint azonban hamarosan mégis kiszabadul, mégpedig minden feltétel nélkül: Pieter Botha elnök valószínű utódja, Frederik de Klerk a szeptember 6-i választások után, s még karácsony előtt szabadlábra helyezi — hogy „szalonképesebbé” tegye rendszerét.

Az idős politikus szabadulásával különleges helyzetbe kerül, hiszen személyében tulajdonképpen három emberről van szó: a magánemberről, a politikusról és a negyedszázados mítoszról.

A magánember továbbra is súlyos beteg, előrehaladott kora miatt a börtönben szerzett tuberkulózisból soha nem tudják tökéletesen kigyógyítani. Felesége, Winnie, aki 25 éve várja, s közben maga is az apartheidellenes mozgalom egyik vezetőjévé és jelképévé vált, az év elején komoly politikai botrányba keveredett. A mai valószínűség és a mítosz elkülöníthetetlen összecsapásának, vagy szintézisének kell majd meghatározni, milyen szerepet fog játszani a következő években korunk legnagyobb fekete bőrű dél-afrikai politikusa.

A kisebbségek sorsa Közép-Európában

Beszélgetés Köteles Pállal

Köteles Pál magyar író. 1977-ben kényszerből áttelepült hozzánk Erdélyből, azóta itt él, Erdélybe nem mehet. 1982-től itt is hallgatás volt a része, csak az elmúlt évtől oldódott a szorítás, jelenhetnek meg régi és új írásai. A könyvhét alkalmából Somogy megyét is felkereste, járt a megyei könyvtárban — az Erdélyi Baráti Kör, a Berzsényi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság és a könyvtár meghívására — s volt a Tunsgramnál és Lengyelötiben. Az egyik író-olvasó találkozó után kerestem meg kérdéseimmel.

— Ön a *Búcsú Erdélyről című esszéregényében arról ír, hogy nem a hová, hanem a honnan volt a kérdés az áttelepülés előtt. Mégis, milyen Magyarországra érkezett 1977-ben?*

— Megítélésem szerint lényeges különbség volt az akkori Magyarország és az akkori Románia között. Igaz, végső fokon mindkét országban egy pártrendszerű diktatúra volt, de a magyar kormányzati formában nyugat-európai jegyeket is találhattunk, míg a román diktatúra jellegzetesen keleti despotikus elemekkel van teletűzdelve, illetve balkáni elemekkel is keveredik.

— Ön európaibbnak tekinti a magyar politikát, holott az Aczél György-féle kultúrpolitika és a Puja Frigyes nevével fémjelzett külpolitika itthon is

hallgatásra ült 1982-től, ugyanúgy, mint Romániában, ahol 20 éven keresztül nem publikálhatott.

— Hangsúlyozom, csak stílusbeli különbségek voltak a két rendszer között, az alap, a struktúra igazából ugyanaz. Nyilvánvaló, hogy arra a kultúrpolitikára nem lehet mentséget találni, amiként nemcsak mentséget nem érdemel a Puja Frigyes által képviselt külpolitika, hanem világneveltség tárgyává vált, amikor azt hirdette Tokióban, hogy mi boldogan és önként lemondunk az ország területének kétharmadáról. Jó lett volna, ha előtte legalább Lenin idevágó munkáit elolvassa, megtudhatta volna, hogy ez egy békediktátum volt, amely megcsonkította Magyarországot.

— Magyarországon csekély a más nemzetiségűek aránya Romániához vagy más szomszédunkhoz képest, mégis foglalkozni kell a kérdéssel. Hogyan lehetne megoldani, feloldani a kisebbségi problémákat Közép-Európában?

— Ma már Európában kialakult egy új modell, mely számunkra is rendkívül sok hasznos tanulsággal szolgálhat, ennek alapja az önrendelkezési jog érvényesítésének lehetősége. Ezek a jogok nem matematikai alapon adhatók, hanem politikai és morális kérdésként jelentkeznek. Ezzel számot kell

vetni Romániának, de Magyarországnak is, mert nálunk sincs minden rendben e téren. Az a körülmény, hogy a Minisztertanács mellé létrehozták a Nemzetiségi Kollégiumot — Pozsgay Imre vezetésével —, jelzi, hogy még sok a teendő e területen. Az önrendelkezési elvet nem követelhetjük a határainkon túl élő magyarságnak, ha idehaza nem biztosítjuk a velünk élő kisebbségeknek ugyanezeket a jogokat.

— A mai etnikai viszonyok között hogyan valósulhat meg az önrendelkezés Erdélyben?

— A román politika 70 éven keresztül tudatosan szétzilálta a magyar szálláshelyeket, hogy ne lehessen területi autonómiákat létrehozni. De közben a világ nem állt meg, például Belgiumban kialakult egy olyan modell, amiből sokat meríthetünk. Eszerint a területi és a személyi autonómiák kombinációjából lehet létrehozni azt a politikai modellt, amely minden nemzetiség számára — függetlenül attól, hogy mennyire szétszórtan élnek — megadja az önállóság lehetőségét.

— Milyen hatással lenne a határokon túl élő magyarságra, ha nálunk is bekövetkezne egy pekingi típusú fordulat?

— Erre még gondolni sem merek, mert egy magyarországi fölfordulás — lehet ez akár fegyveres beavatkozás, a had-

sereg közbelépése, egy szélsőbalos diktatúrának a kísérlete, vagy ennek éppen az ellenkezője — végzetesen megpecsételné a környező országokban élő magyarság sorsát. Azokban a kemény diktatúrákban — amelyeknek ők a megszenvedői — nem lenne más lehetőségük, mint a beletörődés a hatalmi akaratra, vagy a börtönök, az internálótáborok vállalása.

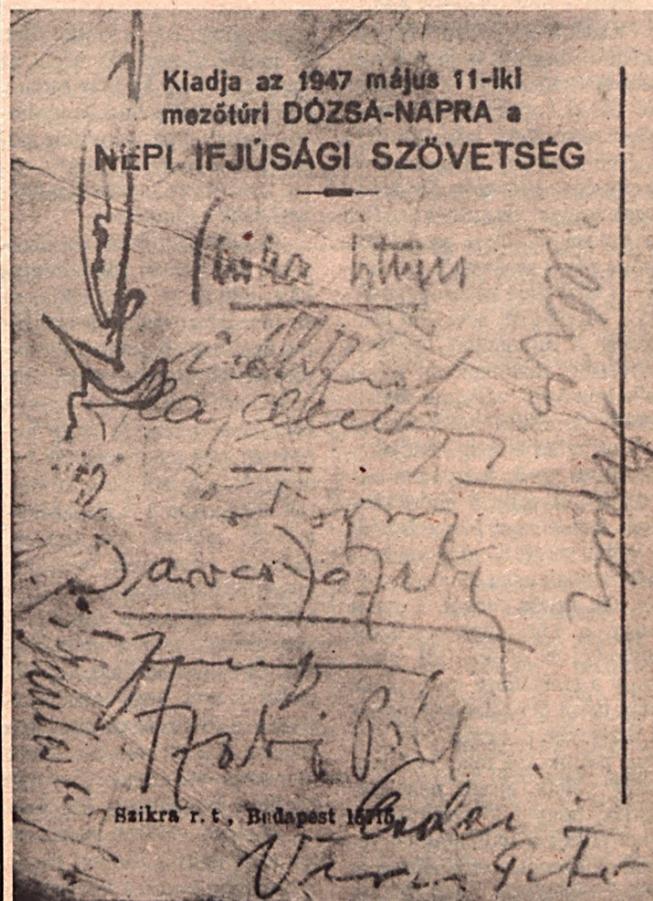
— Az 1956-os népfelkelés elfojtásának volt ilyen hatása Erdélyben?

— Igen, rengeteg embert letartóztattak, pusztán csak azért, mert feltételezték róluk, hogy hallgatják a magyar rádiót, hogy rokonszenveznek a magyarországi eseményekkel.

De nemcsak a határon kívül élő magyarság sorsa pecsételődne meg, hanem az itthoniaké is. Egy fegyveres felfordulás a hazai társadalmat is elzárná a természetes fejlődés lehetőségétől, mert az ország mai népesség összetételét alapul véve, nem bírna el egy olyan kivándorlást, mint ami 1956-ban megtörtént. Egy 2-300 ezres elvándorlás miatt végzetessé válna a magyarság helyzete, megpecsételődne a nemzet sorsa. Nem tudjuk, nem teremődne-e egy olyan vákuum ebben a térségben, amely 25-30 év múlva például kínálná ezt az országot a környező népeknek.

Györffy Árpád

Egy régi levelezőlap

Egy megcsonkított levelezőlap került a birtokomba, mely most, hogy megalakult a Magyar Néppárt, örökölni veszi a hajdani Nemzeti Parasztpárt hagyományait, aktualitást nyert. A lapot Miklósi János, a Nemzeti Parasztpárt decsi szervezeteinek elnöke kapta Mezőtúrról, 1947-ben. Aláírói a párt, akkori prominens képviselői. Érdemes a neveket böngészni!

csakó

1989. június 13.

DÁTUM

3

Szocialista szerencse

Sokat és régóta törtem a fejem azon, miért nem mosolyog rám a szerencse, holott én oly szépen vissza tudnék mosolyogni rá. Újabban, hogy az árák úgy nekiiramodtak, napról napra egyre kevesebb az időm erre a fejtörésre: hajtani kell. Attól, hogy a szerencse mosolyog, mert hogy a szerencse mosolygól sehogyan sem akartam lemondani. De nem volt szerencsém: a szomszéd átörgegetett, hogy ne törjem már annyit a fejem, mert nem tud aludni tőlem. Különben is, ha tudni akarom, megmondja ő: az egésznek a központi fűtés meg a távfűtés az oka.

— Hogy-hogy?

— Mióta az elterjedt, sokkal kevesebb a kéményseprő. Márpedig köztudott dolog, hogy kéményseprővel találkozni és a gombját megfogni — ez a szerencse legbiztosabb forrása. Kissé elkésve használt kifejezéssel úgy is mondhatnám: ez ragyogó szocialista jövőnk záloga.

Képzeltetik, mennyire megörültem ezek után néhány nappal, amikor teljesen váratlanul, egyszerre három kéményseprőt pillantottam meg az utcán. Zsebkendőm rántottam, hogy megtöröljem a kezem és száraz ujjal érjek a sorsdöntő gombokhoz, ha karnyújtásnyira lesznek. És bekövetkezett ez a pillantás is.

De nem foghattam meg a kéményseprő gombját. Egyikét sem. Gomb ugyan nem volt a zubbonyomon — csak cipzár. Ugye nem csodálkoznak rajta, ha azt mondom, most már a politikai kibontakozás dolgában sem vagyok annyira optimista.

Telefoninterjú Václav Havellel

Ez a szolidaritás egész népünknek szól

A Magyar Írók Szövetsége, a Magyar Rádió és a Kossuth Klub Tanácsa rendezésében június 6-án a Kossuth Klubban Václav Havel cseh drámaíró szerzői estjét rendezték meg. A műsor vendége volt Bojtár Endre irodalomtörténész és Varga György műfordító.

Hogy ez az est nemcsak egyszerűen egy külföldi drámaíró estje volt, az a közelmúlt sajtóhíreiből közismerten következik, hiszen Václav Havelt a prágai Venczel téren lezajlott tüntetés következtében letartóztatták, majd röviddel ezután, a nemzetközi tiltakozások eredményeként szabadon bocsátották.

Havel, Jiri Menzel filmrendező szerint, nem politikus alak, viszont tudnunk kell, hogy abban a földrajzi térségben, melyben élünk, egyetlen ember sem, de kiváltképpen kultúrával, irodalommal foglalkozó nem semlegesítheti magát a politikától, az egyén szabadságjogától vagy annak hiányától. Václav Havel életútja is ezt példázza, hiszen nem ez az első alkalom, hogy letartóztatják: 1979–83 között, mint a „Charta 77” aláírója már ült börtönben. Azt sem szabad elfelejtetnünk, hogy most csak a világ közvéleményének hatására engedték szabadon, és csakis őt, de akiket vele együtt januárban a rácsok mögé dugtak,

azok ma is kénytelenek eltűnni a rendszer jogtalan intézkedéseit.

Abban a Kossuth Klubban rendezték meg ezt az estet, ahol 1964-ben, Magyarországon elsőként, bemutatták az író *Kerti ünnepély* című darabját, felolvasó színpad formájában. A darab szelleme sajnós, ma is hat, hiszen politikai frázisok, félrevezető társadalmi mechanizmusok ma is működnek. Ez a véleménye a szerzőnek, akit az est szervezése előtt felhívtak telefonon, és a műveiből bemutatott szemelvények kapcsán az egyes darabokról kérdeztek. Ennek a telefonbeszélgetésnek a bejátszásait hallhattuk, magyar fordítással, miközben az előadói emelvényen jelképesen egy üres széket hagytak a távollévő szerző számára.

Havel itt közölte, hogy harminc éve ír darabokat, s ma sem tudja, mitől arat egyik darabja sikert, a másik pedig nem. Részletesen beszélt három egyfelvonásosáról, az 1975-ben írt *Audencia*, *Verniszás* és az 1978-ban írt *Tiltakozás* című darabokról, melyeket magánéleti tapasztalataiból kényszerült írni, mint „disszidens” író. Csehszlovákiában így nevezik a másként gondolkodókat, és ahogy az író fogalmazott, „a hetvenes években kiűztem a közéletből és a haza ellenségének nyilvánítottak.

Anélkül, hogy terveztem volna, disszidens íróvá lettem, és olyan tapasztalatokra tettem szert, amelyekről eladdig nem is álmodtam. Főhősöm azonos ebben a három egyfelvonásosban, és valamiféle lakmuszpapírként szolgál, ami kellemetlen helyzetekben megméri a körülötte élőket.”

Az est igazi szenzációjának számított, hogy sok nehézség árán, de közvetlen telefonbeszélgetést is lehetett hallani a Václav Havel és a fordító Varga György között. Háromszori próbálkozás után végre sikerült összeköttetésbe lépni a szerző otthonával.

Tizenkilenc és fél évvel ezelőtt állt utójára közönség előtt — mondta az író — a Klement Gottwald gár kultúrházában, majd röviddel utána résztvevő Hasköve Liednicében egy folkfesztiválon, ahol felismerték a közönség soraiban, és felhívták a színpadra. Másnap ezért a zenészeket eltiltották a muzsikálás lehetőségétől. Ez volt tehát az utolsó nyilvános szereplése. „Mégis az utolsó a szovjet blokk országaiban tulajdonképpen ez a mai — mondta az író. — A technikai komplikációt, ami ezzel együtt jár, szimbólikusnak fogom fel. Mert gyakran találkozunk azzal a jelenséggel, hogy a legközelebbi szomszédainkkal nehezebben érintkezhetünk, mint mondjuk,

Kaliforniával. Ha útlevelet kérnék Magyarországra, kizártnak tartom, hogy megkaphatnám.” A fordító megjegyezte, hogy a magyar televízióknak szándékában áll meghívni. „Amennyiben ez a televíziós meghívás megtörténne, erősen kétem, hogy az illetékes okmányokat megkaphatnám.”

A továbbiakban a börtönből feleségéhez írott leveleiről beszélt, *A levelek Olgához* című munkájáról, amelyek a börtön-szabályoknak megfelelően személyes hangvételben íródtak, de ez csak a látszat, mert tulajdonképpen valóságos tanulmányok ezek, kisebb fajta értékek négy-négy oldalon. Erre — amint mondtam, azért volt szüksége Havelnek, mert ha olyan egyszerűen írt, amit a levél ellenőrzése kapcsán megértettek, azt nem engedték tovább, ha bonyolultan írt, azt továbbengedték. „Élni segített a börtönben” — jegyezte meg a telefonban Havel. Arra a kérdésre, lesz-e szerinte változás a cseh kulturális életben, lesz-e legális bemutatója a közeljövőben, az író azt válaszolta, hogy valamiféle átútrés napirenden van a cseh kulturális életben is. A színházművészeti szövetség és az írószövetség is foglalkozik azzal, hogy megváltozzék az eddigi helyzet, de pillanatnyilag hazai bemutatóra nem gondolhat. Összel kezdett egy

új darabot írni, de letartóztatása miatt abba kellett hagynia. Most rengeteg társadalmi kötelességének kell eleget tennie, aztán majd folytatja a darab írását. (Itt jegyezte meg, hogy az egyik nyilvános fellépéséről megfélemlített a rossz technikai körülmények miatt. Nevezetesen arról, hogy tavaly december tizedikén az emberi jogok negyvenedik évfordulóján résztvevő egy tüntetésen.)

— Mit mondana a magyar közönségnek, ha itt lehetne? — kérdezte Varga György fordító a telefonban.

— Először is megköszöném minden magyar barátomnak az értem való tiltakozást és bizonyos mértékig zavarba lennének, mert ezt a szolidaritást úgy foghatom csak fel, ami nemcsak a személyemnek szól, hanem egész társadalmunknak, népünknek. De nem érzem magam feljogosítva, hogy a társadalom nevében köszönetet mondjak. Továbbá beszélnek arról, hogy a magyar és a lengyel fejlődés reményekkel tölt el. Precedens teremt, ha nálunk is lehetséges lesz egy demokratikus berendezkedés. Nagyon remélem, hogy egyszer Budapesten is elmehetnek, ahol még soha sem voltam, és egyszer eljön az idő amikor ott ülhetek önök között és állhatok a közönség előtt.

Györffy László

A Nagy Imre-csoport a jugoszláv követségen (VI.)

(1956. november 4—22.)

Később a perben vádpontként elhangzott, hogy a követségen tartózkodók a szabadon lévővel kapcsolatot tartottak, őket instruálták, irányították, a Kádár-kormány elleni tevékenységre biztatták. Ez a vád csak nagyon kis mértékben fedti a valóságot, mert az érkezés utáni rövid szakasztól eltekintve, a közvetlen kapcsolattartásra a külvilággal nem volt lehetőség. A diplomaták, illetve a követség alkalmazottai ugyan alkalmanként vállaltak közvetítést, de ennek hatékonysága két ok miatt is megkérdőjelezhető. Az egyik, hogy nem tudhatjuk, ki milyen mértékben volt beavatva a Nagy Imréék későbbi sorsát illető tervekbe, a beavatottak tehát mennyire játszottak kettős játékot, a másik hogy e közvetített esetleges instrukciók során (túl azon, hogy a címzetthez mennyi idő után jutott el az üzenet) maguk a követségen tartózkodó magyar politikusok rendkívül óvatosak voltak, hiszen nem tudhatták, hogy a közvetítők milyen politikai indulatokkal veszik át üzeneteiket. Ezért nem bíztak jugoszláv diplomatákra valóban fontos üzenetet. Külön ki kell emelnünk, hogy az üzenetek szükségszerűen torzított formában juthattak csak el a címzetthez, ha egyáltalán eljuttattak.

Az egészen biztos, hogy a követségen tartózkodók részéről olyan instrukció nem hangzott el, amely ellenállásra szólította volna fel a kintlévőket.

A legszélsőségesebb nézet az lehetett, hogy ki kell tartani, nem szabad feladni a Nagy Imre-csoport által képviselt korábbi álláspontokat. Vagyis saját, konzekvens nézeteiket közvetítették a kintieknek.

Vásárhelyi Miklós, aki jugoszláv diplomaták lakásain bujkált, jobban át tudta tekinteni az országban kialakult helyzetet, és a rendelkezésére álló információk alapján megfordíthatatlannak ítélte azt a szovjet elhatározást, hogy a Nagy Imre-kormányt megfosztották hatalmától, s a szovjetek az általa támogatott Kádár-kormányt tekintik legitimnek, ezért az események nemcsak visszafordíthatatlanok, de igen könnyen tragikusra fordulhatnak. Ez készítette a realpolitikust, és bajtársaiért aggódó Vásárhelyit arra, hogy levelet intézzen a követségen tartózkodókhoz. E levél keletkezésének időpontja november 15.—18. közöttre becsülhető. Vásárhelyi Miklós levelében javaslatot tett arra, hogy a csoport tagjai vonuljanak vissza a közélettől, ezt deklarálják is, és magánemberként folytassák tovább élettevékenységüket. Vásárhelyi, ezzel a levéllel azokkal kerül azonos platformra — természetesen anélkül, hogy ezt tudta volna, hiszen a levél kizárólag a saját véleményét tükrözte — akik a Kádár-kormány elismerését várták Nagy Imréktől,

nyílt vagy hallgatóságos formában. De amint Rankovics javaslatát is elutasították, ugyanúgy Vásárhelyi levele is nem tetszést váltott ki, sőt, azt a gyanút ébresztette egyesekben (elsősorban azokban, akik Vásárhelyit emberileg nem ismerték), hogy a levelet valamiféle nyomás hatására írta. Így nem csodálható, hogy Vásárhelyi javaslatát az IB elutasította. Vásárhelyi Miklós levelének megírásakor olyan motívumokat kell keresnünk, amelyek nem lehetnek meg a követségen tartózkodóknál. Az egyik: egyedül volt, tehát az országban végbemenő események megítélésében nem befolyásolták a tényeken kívül semmilyen nézetek, csak a tényekre és azok értékelésére támaszkodott. A másik: kívülről láthatta, hogy a követségre menekülés tévedés volt, s ezt a tévedést, ha helyrehozni nem is lehet, a politikai veszteséget minimalizálni kell.

A harmadik: ha elébe mentek a szovjetek támogatásával hatalomra juttatott, ekkor még nem deklarált kívánságnak, jelesül hogy depolitizálják magukat, esélyük lehet a későbbi súlyos retorziók elkerülésére. Vásárhelyi realpolitikusként gondolkodott egy olyan szituációban, amikor barátai munkatársai, felesége és három gyermeke, kettős fogságban volt, ő maga pedig illegálisan.

A jugoszláv követségen lévő és a külvilág közötti kapcsolat felvételének lehetetlenségét az is bizonyítja, hogy a Magyar Értelmiség Forradalmi Bizottsága képviselőjében Nagy Tamás, Réti Ervin és Csatár Imre bementek a követségre, azzal a szándékkal, hogy kapcsolatba kerüljenek a „foglyokkal”, de a rövid és formális üdvözlésen túl nem volt lehetőség az érdemi eszmecsere. A követségről távozókat pedig azonnal letartóztatták, de szerencsésükre néhány napos fogvatartás után elengedték őket. A hangulat egyre rosszabbá válásában nagy szerepet játszott, hogy a követségen tartózkodás második napján, november 5-én, szovjet páncélosok vették körül az épületet, a ki- és bejáratokat ellenőrizték, amiből nyilvánvalóvá vált, hogy nem vendégek, hanem foglyok. Jogos pánikot idézett elő, hogy az épületben tartózkodó Milovanov kulturális attasé november 5-én egy utcán tartózkodó szovjet katonára zárt ablakon keresztül agyonlőtte.

Az eseménynek természetesen megvoltak a szokásos diplomáciai következményei, de a bent tartózkodók számára a halálos lövés pszichológiai hatása rendkívül súlyos volt, annál is inkább, mert joggal lehetett feltételezni, hogy a lövést Nagy Imrének szánták, és nem a jugoszláv diplomatának.

Dalibor Szoldatics ugyan magához kérette a szovjet követség illetékesét és magyarázatot kért a történetekre, de egyéb nem történt, minthogy az eseményt véletlennek, valamint sajnálatosnak minősítették és bocsánatot kértek. Nem lehet kétséges azonban, hogy provokatív gyilkosságról volt szó, amely súlyos figyelmeztetés volt, miszerint valamennyi ott tartózkodó magyar közvetlen életveszélyben van. A halálos lövést követően a gyereket nem engedték az ablakokhoz, de a felnőttek is elkerülték, hogy hasonló tévedésnek essenek áldozatul.

Gimes Miklós és Ádám György kinti illegális tevékenységéről Nagy Imrének és a követségen tartózkodó munkatársainak nem voltak pontos információik, de a hiányos tájékozottság ellenére is rendkívül veszélyesnek ítélték azt. Úgy vélték a követségen tartózkodók, hogy Gimes és Ádám tevékenysége rendkívül súlyos retorziót vonhat maga után. Ebből is következik, hogy Nagy Imre nem befolyásolhatta, — és nem is befolyásolta — kinti hívei tevékenységét, sőt, a rendelkezésre álló csatornákon keresztül mérsékleltre intette őket.

A helyzet értékelésében nem volt egyetértés, a kilátásokat illetően még kevésbé. A legoptimistább remény az volt, hogy Jugoszláviába mehetnek emigrációba. A csoport egy jelentős

részén azonban eluralkodott a pesszimizmus, s egyre többen vélekedtek úgy, hogy már nem képviselnek politikai erőt, soruk ennek következtében a korábbi reményeiknél rosszabbul fog alakulni. Abban az egyben nem volt vita, hogy Nagy Imre abszolút tekintély, de mint csoport — vélekedtek az idő előrehaladtával egyre biztosabban — elveszítették a súlyukat.

Nagy Imre már a követségi tartózkodás első napjaiban mindenkit arra kért, hogy írja meg az október 23. — november 4. közötti időszakról mindazt, amit átélt, illetve amit tud. Igaz, a körülmények nem alkalmasak az elmélyült szellemi munkára, mert a zsúfoltság, a helyszűke és a napról napra változó kilátások szinte lehetlenné tették a komoly munka végzését, az emlékiratok megírását.

Ketten azonban, Tánczos Gábor és Köves Erzsébet, hozzáfogtak a forradalom eseményeinek archiválásához, elsősorban abban a reményben, hogy ezt a munkát majd folytatják. Később, más Romániában, ismét nekifogtak, pontosabban folytatták a szisztematikus munkát, de a források, információk oly szűkösek, és a rendelkezésre álló idő (amely a férfiak áprilisi letartóztatásig terjedt) olyan rövid, hogy csak nagyon kevés készült el a tervezett dokumentumból, s egy házkutatáskor azt is elvitték.

folymatjuk

KI- RA- KA- TOK

Fényes, nagy üveglapok, díszes betűkkel ékesítve. Mögöttük el-el suhannak csinos kisasszonyok, nyakkendős kereskedők. Elegáns urak. Léptük nesztelen, szájuk mozog, de hangjukat elfogja az üveg, mi előtt festett hölgy áll. Kémleli, elfogadható áron érkezik-e a legújabb divat? Más, gyermekét vonszolja, hiszen sírás lenne a dolog vége. Most nincsen pénz egy újabb autóra, vagy megvenni a bólogató lovat. Pedig mily hívogatóan integet, miként a kabátok, meg a pulóverek ujjai, damil-szálakra erősítve. Mintha valamely nagy bábjáték előadására készülne. Amott ősz hajú öreg áll. Az üvegen túl habos há-
lóingek, fődros kombinék. Mintha már nem is e kacér tárgyakat nézné, hanem a selyemszárnyon elszállt, megálmodhatatlan álmokat.

Mindenképpen bajnok a Csepel, kieső a Rákóczi

Oroszlány-körmök a Haladás ellen

Az nevet igazán, aki a végén nevet — hangzottak néhány héttel ezelőtt Csepelen, akkor amikor még a bajnokság során végig vezető Nagykanizsa látogatott biztos befutónak. Igen, a mindent eldöntő hajrára ideigleg és fizikailag is elfáradt — „Szárnyaszegett Madár-legénység” — ahogy korábban megjelent frásunk címe mondja. Így a Csepel könnyűszerrel el tudott vinni két pontot Kanizsáról is. A dél-zalaiakat egyébként nem a büntetőrúgások fosztották meg álmaik teljesülésétől, hiszen a kilencven percek utáni hét ráadásból ötször is két ponttal gyarapodtak. Igaz, éppen a Csepel elleni volt az egyik mérkőzés, ahol elbuktak a 11-es párbajt, de tulajdonképpen ezen sem múlt semmi, mert teljesen mindegy, hogy hatvan avagy 61 ponttal harmadikak. Egyébként a régi pontelosztás alapján (a győzelem kettő, a vereség egy pont) jobb gólkülönbségükkel az ösztől életbelépő szisztéma szerint (győzelem három pont, döntetlen egy pont) pedig egyértelműen három ponttal szorították volna le az Oroszlányt az osztályozót jelentő második helyről.

Most az okozza a kanizsaiaknak a legnagyobb fejtörtést, hogy miképpen tudják megtartani az NB I-esek által kiszemelt kulcsmeccseket: Képet, Skublicsot, Fuiszt. Tudnak-e nekik annyit fizetni, hogy maradjanak és ellenálljanak a Ba-

laton-part vagy más szép vidék csábításának.

A második helyen befutott Oroszlány háza táján a leírhatatlanul nagy örömben némi öröm is vegyül. A huszonvalahány ezret számláló bányászvárosban akkor keletkezne az igazán gondok, ha a csapat az osztályozón legyőzné a Szombathelyi Haladást. Ami az anyagiakat illeti, nem állnak ok rosszul NB II-es viszonylatban, de az, hogy szűk két hónap leforgása alatt teremtsenek élvonalbeli feltételeket, nem akármilyen lecke lenne a vezetési számára. A jelenlegi tízmillió költséget tizenöt közelébe kellene vinni.

— Ez csak a város még nagyobb anyagi segítségével, összefogásával menne — jelentette ki Vas László ügyvezető elnök.

— *Nincs megosztottság az NB I ügyében, hogy a fiúk és a velük szárnyalni, lángolni képes edző, Tornyai Barnabás óhajtják az NB I-et, a vezetés pedig igazából nem?*

— Nem. Ha kiharcolnák az élvonalat, akkor ezt a bravúrt súlyának megfelelően anyagiilag is elismernék.

— *Hogyan ítéli meg csapata esélyeit a nagyobb játékerőt képviselő Haladás ellen?*

— Tatabányán rendszeresen látok NB I-es mérkőzéseket, van viszonyítási alapom. Nem kell nekünk különösebben félni a Haladástól sem, nyugodt szívvel mondom: egyenlők az esélyek. Az első

mérkőzésen, odahaza, mindenképpen nyernünk kell.

Kíváncsiak lettünk volna, a fiatal edző, Tornyai Barnabás véleményére is, de hétfőn Budapestben, az MLSZ-ben volt.

Azt viszont nem tudjuk, a Rákóczi FC vezetői hol voltak, de tény, hogy telefonon nem lehetett elérni őket sehol. Az ok valószínűleg az, hogy már másodszor van zuhanórepülésben a kaposvári reprezentáns: két év alatt képes volt a zöld-fehér gárda három osztályt csúszdézni. 1987 őszén még azt ünnepelelték zöld-fehér szurkolók, hogy újból az élvonalba jutott csapatuk, felelték azokat a kínkeserves éveket, amelyeket az NB III-ban töltöttek. Most pedig — mire az elmúlt hetek kudarcaitól felocsúdhattak volna — újra a (szín)vonal alá süllyedt a Rákóczi. Ez jelzi, hogy lassan már több mint egy évtizede kusza összevisszaság van a felnőtt csapat körül, a vezető- és edzőváltások nem hoztak

új légréteget és szemléletet, leg-
többen csak átmeneti megoldást sejtető túlzott munkára vállalkoztak a mának éles jegyében. A régi és legújabb pontelosztási szisztéma sem segített volna a Rákóczi, így is, úgy is ez a csapat lenne a har-

madik kieső. Gyanús ugyan, hogy a Tapolca és III. Ker. TTVE is három pontot gyűjtött idegenben, de végül is Rákóczi nem tudott élni a lehetőséggel, pedig sorsa a saját kezében volt.

—bégyé—

NB II Nyugati csoport

VÉGEREDMÉNY

1. Csepel	30	18	3	2	7	52—31	62
2. Oroszlány	30	13	10	3	4	35—28	62
3. Nagykanizsa	30	16	5	2	7	54—35	60
4. Bp. Volán	30	14	3	2	11	45—35	50
5. Komló	30	10	8	4	8	36—33	50
6. BVSC	30	12	4	6	8	33—30	50
7. Keszthely	30	10	7	1	12	27—27	45
8. Mohács	30	11	1	9	9	35—30	44
9. Sopron	30	9	7	2	12	37—41	43
10. Dorog	30	8	4	9	9	40—42	41
11. Szekszárd	30	9	4	4	13	31—42	39
12. III. Ker. TTVE	30	10	3	2	15	27—40	38
13. Tapolca	30	9	2	6	13	32—35	37
14. Rákóczi FC	30	9	2	4	15	33—37	35
15. ESMTK	30	8	3	5	14	38—48	35
16. Csurgó	30	7	1	6	16	30—51	29

Megjegyzés: az első vonal feletti csapat feljutott az NB I-be, a második vonal alatti csapatok kiestek.

A régi pontozással

1. Csepel	52—31	41
2. Nagykanizsa	45—35	39
3. Oroszlány	35—28	39
4. BVSC	33—30	34
5. Volán	45—35	33
6. Mohács	35—30	32
7. Komló	36—33	32
8. Dorog	40—42	29
9. Keszthely	27—27	28
10. Sopron	37—41	27
11. Tapolca	32—35	26
12. Szekszárd	31—42	26
13. III. Ker.	27—40	25
14. Rákóczi	33—37	24
15. ESMTK	38—48	24
16. Csurgó	30—51	21

A legújabb pontozással

1. Csepel	52—31	59
2. Nagykanizsa	45—35	55
3. Oroszlány	35—28	52
4. Volán	45—35	47
5. BVSC	33—30	46
6. Komló	36—33	42
7. Mohács	35—30	43
8. Keszthely	27—27	38
9. Dorog	40—42	37
10. Sopron	37—41	36
11. Tapolca	32—35	35
12. III. Ker.	31—42	35
13. Szekszárd	27—40	35
14. Rákóczi	33—37	33
15. ESMTK	38—48	32
16. Csurgó	30—51	28

Lendítsd a kondid!

Pályázat

A lakóhelyeken rendszeresen sportoló közösségek tárgyi feltételeinek javításához, a lakóhelyi szabadidősport fejlesztéséhez kíván hozzájárulni az AISH Diák- és Szabadidősport Főosztálya.

Pályázat útján nyerhetnek támogatást azok a csoportok, szervezett közösségek, egyesületek, klubok, baráti körök, amelyek kondicionáló helyiséget akarnak építeni, illetve felújítani, berendezni. (A támogatást nem lehet a már meglévő terem működtetésére fordítani.)

A pályázatnak tartalmaznia kell többek között:

a pályázó nevét és címét; a helyiség állagának leírását; a létesítményben folyó tevékenységet; a kondicionáló terem rendszeresen járók, vagy azt várhatóan rendszeresen látogatók számát; az építés, felújítás, berendezés költségvetését (a kért összeg maximum 200 ezer forint lehet); a létesítmény üzembehelyezésének időpontját; saját tulajdonú helyiség esetén a minimum 5 éves folyamatos működtetésre vonatkozó nyilatkozatot; kötelezettségvállalást arra, hogy a működtető legkésőbb 1989. december 15-ig tájékoztatást ad a támogatás felhasználásáról.

A pályázatokat az illetékes megyei (fővárosi) tanács ifjúsági és sportszakigazgatási szervezethez kell eljuttatni június 15-ig.

1989. június 13.

DÁTUM

5

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

A park homokos útján egy tizenkét év körüli fiú állt és kétségbeesetten hívta a kutyáját, amely elcsatangolt a bokrok közé. A kutya helyett azonban Ruzena apja bukkant elő a bozótból. A fiú elhallgatott. Nem merete többé hívni a kutyáját, mert a karos öreg azonnal elvonaszolná. Futni kezdett hát az úton, hogy lerázza az öreget, de Ruzena apja vele futott. Az öreg a dróthurkos karóval, és a fiú, aki közben elsrta magát. Aztán megfordult és futott vissza. Ruzena apja is futott vele. Megint egymás mellett rohantak.

Aztán a bokrok közül előtörtött egy tacskó. Ruzena apja kinyújtotta felé a karót, de a kutya kitért a hurok elől és odaszaladt a fiúhoz, aki felkapta és magához szorította. Ruzena apjának segítségére sietett az osztag néhány tagja, és a kutyát kitépték a fiú kezéből. A fiú sírt, kiabált és karjával csapkodott, s le kellett fogniuk a kezét és be kellett tapasztaniuk a száját, mert kiabálása túl nagy feltűnést keltett a körülöttük járkálók között, akik megálltak bámultak, de féltek közbeavatkozni.

Ruzena torkig volt az apjával meg a cimborájával. De hová menjen? A szobájában ott hevert ugyan egy befejezetlen krimi, amelynek még csak a felénél tartott, de ez egyáltalán nem csábította, a moziban olyan filmet játszottak, amit már látott, a legizgalmasabb szórakozás, amit a Richmond-ház kínált, egy ócska tévé volt a hallban. Ruzena a tévé mellett döntött. Felállt a padról. Mindenfelől az öregek ordítása visszhangzott, s ettől Ruzenára teljes erővel tört rá a felismerés, hogy méhének csöndjében egy új, értékes élet bimbózik. Most úgy tűnt számára, hogy valóban áldott állapotban van, a gyermek megváltoztatja és felemeli őt, elválasztja azoktól a megszállott örültektől, akik itt kutyákat kergettek. Átsuhant a tudatában, hogy nem adhatja meg magát, nem kapitulálhat, mert hasában hordja egyetlen reményét; egyetlen belépőjét a jövőbe.

Mikor elért a park széléig, meglátta Jakubot. A Richmond előtt állt a járdán, és nézte az önkéntes sintérosztag tevékenységét. Ruzena korábban csak egyszer látta, néhány órával ezelőtt az ebédnél, de jól megjegyezte. Ruzena szívből utálta a páciensnőt. Korábban a szomszédban lakott, és állandóan a falat döngötte, ha ő egy icipicit felhangosította a rádiót, ezért aztán éber rosszindulattal figyelt mindent, ami összefüggött vele.

Ennek a férfinak az arca nem tetszett neki. Ironikusnak találta, és Ruzena gyűlölte az iróniát. Mindig úgy érezte, hogy az irónia

(bármiféle irónia) felfegyverzett örként áll jövője kapujában, alaposan végigméri őt, és megvetően becsapja az orra előtt a kaput. Ruzena kihúzta magát, föltartotta a fejét: telt, kihívó kebleinek és enyhén domborodó hasának teljes pompájában akart elvonulni Jakub mellett. És a férfi egyszerre csak (a szeme sarkából leste) csöndes, lágy hangon megszólalt:

— Gyere ide... na, gyere...

Az első pillanatban nem értette, hogyan hívhatja őt. Megzavarta a hangjából kicsendülő gyöngédség, és nem tudta, mit feleljen. De aztán körülnézett, és észrevette a kövér bulldogot — pofája akár egy csúf emberi arc —, amely közvetlenül mögötte lépkedett.

Jakub hangja odacsalta a kutyát. Megfogta a nyakörvét.

— Gyere velem, mert még baj érhet.

A kutya bizalmasan Jakubra emelte a tekintetét, pofájából mint vidám kis lobogó, integetett a nyelve.

A nevenséges, megsemmisítő és nyilvánvaló megaláztatás pillanata volt ez. A férfi ügyet sem vetett Ruzena csábító szépségére, sem a büszkeségére. Azt hitte, hogy hozzá beszél, holott a kutyát szölongatta. Elment a férfi mellett, és megállt a Richmond-ház lépcsőjén.

Az úttesten két karos öreg rohant Jakub felé. A lány kárörvendően figyelte a fejleményeket, és képtelen volt nem az öregeknek szurkolni.

Jakub a lépcsőhöz vezette a kutyát. Az egyik öreg rákiáltott:

— Azonnal engedje el azt a kutyát!

A másik pedig hozzátette:

— A törvény nevében!

Jakub nem törődött az öregekkel és lépkedett tovább, ám egy karó hátulról átnyúlt a teste mellett és a hurok a bulldog feje fölött kezdett bizonytalanul himbálózni.

Jakub elkapta a karót és félredobta.

Felbukant egy harmadik öregember is. Feljűk rohant és azt kiáltozta:

— Ne akadályozza a hatóságot a munkájában! Vagy hívom a rendőrséget!

Egy másik öreg pedig panaszosan azt sipogta:

— A kutya össze-vissza szaladgált a parkban! A tilalom ellenére a játszóterén rohagált! Levizelte a gyerekek homokját! Mi a fontosabb: a kutyák vagy a gyerekek?!

Ruzena a lépcső tetejéről figyelte a jelenetet, és a büszkeség, amit az előbb a hasában érzett, elárasztotta az egész testét, erővel és daccal töltötte el. Jakub a kutyát vezetve, felfelé lépkedett a lépcsőn, ő pedig megszólalt:

— Ide nem szabad azt a kutyát behozni!

Jakub udvariasan válaszolt, de ő már nem hátrálhatott meg. Széttvetett lábbal elállta a Richmond-ház széles bejáratát, és megismételte:

— Ez az épület a páciensek számára van, nem a kutyáknak! Ide kutyákat nem szabad behozni!

— Maga hol hagyta a hurkot, meg a karót kisasszony?! — mondta Jakub, és karjában a kutyával megpróbált Ruzena mellett beburakodni az épületbe.

Ruzena Jakub hangjában ugyanazt a gyűlölt iróniát hallotta, amely állandóan visszarugdalta őt oda, ahonnan származik, és ahol nem akar maradni. A düh elvakította. Megragadta a kutya nyakörvét. Most mindketten a nyakörvet rángatták, Jakub befelé húzta, ő pedig visszafelé.

Jakub megfogta Ruzena csuklóját és letépte a nyakörvről. A lány hátratántorodott.

— Maga is legszívesebben kutyát tolna babakocsiban gyerek helyett — kiabálta utána.

Jakub hátranézett. Tekintetük találkozott: hirtelen jött, leplezetlen gyűlölettel meredtek egymásra.

8.

A bulldog kíváncsian szaglászott körbe a szobában, mintha egyáltalán nem sejtene, hogy az imént hajsál híján halálos veszélybe került. Jakub ledől a heverőre és azon kezdett gondolkodni, mit tegyen a kutyával. Tetszett neki, barátságos volt és virgonc. Igaz, az a gondtalanság, ahogy néhány pillanat alatt otthonossá vált egy idegen szobában és ahogy megbarátkozott egy idegen emberrel, gyanús volt, és szinte a butaság határát súrolta. Mikor végigszaglászta a szoba valamennyi sarkát, felugrott Jakubhoz a díványra és lefeküdt mellé. Jakubot ez meglepte, de a barátság ezt a megnyilatkozását is tiltakozás nélkül elfogadta. Kezét a kutya hátára helyezte, és élvezte az állati test melegét. Mindig szeretete a kutyákat. Ragaszkodóak, barátságosak, odaadóak, és ugyanakkor teljesen érthetetlenek is. Az ember sohasem fogja meg tudni, mi is zajlik a számára idegen és érthetetlen természet e bizalomteli és vidám küldötteinek tudatában.

Megvakargatta a kutya hátát és arra a jelenetre gondolt, melynek az előbb szemtanúja volt. A hosszú karos férfiak összefolytak a foglárókkal, kihallgatókkal és feljelentőkkel, akik ébern figyeltek, nem ejt-e el véletlenül a szomszéd valamilyen politikai természetű megjegyzést. Mi hajtja ezeket az embereket visszatérítő tevékenységükre? A düh? Bizonyára, de a rend utáni vágy is. Mert a rend utáni vágy az emberi világot szervesen birodalommal akarja tenni, ahol minden tökéletesen és menetrend szerint működik, alárendelve a személy fölötti rendnek. A rend utáni vágy lényegében a halál utáni vágy is, mert az élet a rend állandó megszegése. Vagy másként fogalmazva: a rend utáni vágy képmutató ürügy, melynek leple alatt a heves embergyűlölet kitombolhatja magát.

Antal és Anett

nevű kedves olvasóinkat!

Az Antal latin eredetű név, latin formája: Antonius. Jelentése talán: előjáró, fejedelem.

Védőszentjei:

Remete Szent Antal, a keresztény ókor legnagyobb szentje, 105 évéből 80-at az egyiptomi sivatagban töltött, lassan remetetelep alakult ki körülötte, ez volt a szerzetesi közösség első, kezdetleges formája. 356-ban halt meg. Pádúai Szent Antal, portugál származású, páratlan hatású ferences hitszónok, egyházdoktor, a legnépszerűbb szentek egyike. 1231-ben halt meg.

Az Anett az Anna francia becézője. Az Anna Oszövet-ségi név, jelentése: (isten) kegyelme, kellem báj, vagy (isten) irgalmas volt. Védőszentje Anna, a Boldogságos Szűz édesanyja.

A Nap két: 3.46 órákor nyugszik: 19.42 órákor

A Hold két: 14.00 órákor nyugszik: 0.19 órákor

— A Pécs-Baranyai Értelmiségi Klub június 15-én 19 órákor — a képviselőkkel tervezett találkozóorozat keretében — beszélgetést rendez Aczél György parlamenti képviselővel, az SZMP KB tagjával, a Társadalomtudományi Intézet igazgatójával.

Totó-tájékoztató

1989. június 12., hétfő — A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a 23. heti totónyeremények — a nyereményilleték levonása után — a következők:

13 plusz 1 találatos szelvénye 7 fogadónak volt, ezekre egyenként 674 769 forintot fizettek;
a 13 találatos szelvények száma 27 darab, nyereményük egyenként 257 639 forint;

12 találatos 727 darab, nyereményük egyenként 8033 forint;

a 11 találatos szelvények száma 8460 darab, nyereményük egyenként 690 forint;

a 10 találatosok száma 59 671 darab, nyereményük egyenként 147 forint.

Az adatok nem véglegesek.

Egy hajdanvolt tv-műsorbetét emlékére

Sokkoló?

Heves szívdobogással olvasom a lapokban a baleseti krónikák sorait. A felsorolt nevek között ismerősöket kutatok, a forgalmi rendszámoknál emlékeket idézek. Szerencsére, rövid időn belül múlik a szorongás, hál' isten, ma sem, senki.

Nem tudom, más hogy van vele, de bennem újra és újra tolu a stressz, amikor fejelemzetlenkedő autóstársaimat naponta látom, szabályszegéseik miatt hol gyalogosan, hol vezetés közben döbbenek rá, FÉLEK.

Félek, mert kivilágítatlanul jó a fantom, irányjelzés nélkül kanyarodik a motoros, az autós, pattan a labda, fut utána a gyerekek.

Hogy miért ez a kis idéző? Jön a nyár, jön a front, itt a meleg. Maholnap bezárnak az iskolák, játszótér lesz az utca nagy része. Fel kell-e készülni az esetleges magyarázkodásra? Mert magyarázkodni azt tudunk. De talán jobban kellene figyelni. Oda kellene figyelni! Mindre!

mészai

Kulturális programok

— Dél-Balaton Kulturális Központ, Siófok:

június 14-én 21 órákor a Rajkó zenekar és Tánckar műsora

június 17-én 21 órákor Eső előtt... Kabaréműsor a Radnóti Színház előadásában

Rendezte: Haumann Péter

— Idegenforgalmi és Kulturális Központ, Szántódpuszta:

június 16—18-ig kisállatbemutató

— Bogláriellén Kopp Judit szobrászművész kiállítása a Kék Kápolnában: június 11-től július 9-ig megtekinthető délután 10—12, délután 15—18 óráig. Hétfőn zárva.

Jávor Piroska grafikusművész és Asszonyi Tamás szobrászművész kiállítása a Vörös Kápolnában, június 16-tól július 9-ig naponta 10—12 és 15—18 óráig látható. Hétfőn zárva.

Sztravinszkij volt egyike azon nagy orosz művészeknek, akik először a világot hódították meg és „csak azután” szülőföldjüket. Felvételünkön egy „szervezett úton” lévő magyar turista hódol a zeneköltő szobra előtt a moszkvai Modern Képtárban.

—kapfingér—

Moziműsorok június 12—14-ig

Pécs

Park kertmozi: Nincs kegyelem (21)

Park mozi: Fehér Toll (15)

A hal neve: Wanda (17, 19)

Petőfi: A halálra ítélték utcája (14)

Nincs kegyelem (16, 18, 20)

Kossuth: A hal neve: Wanda (14, 16)

Egy előre bejelentett gyilkosság krónikája (18, 20)

Szekszárd

Panoráma: Tanmesék a sexről (18, 20)

Kaposvár

Vörös Csillag: Videomozi: Szerzetesek géppisztollyal (20)

Szabad Ifjúság: Moziháború vadnyugaton (18)

Figyelem (20)

Mozimúzeum: Barabás (17.30)

Székesfehérvár

Köztársaság: 12-18-ig: „K” II. (20)

— A Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Kulturális és Közművelődési Egyesület július 3—13-ig irodalmi és történelmi tábor szervez 6—14 éves Romániából áttelepült gyermekeknek.

A táborozás ingyenes!

Érdeklődni lehet:

72/27-662-130 telefonon

Pécs, Pacsirta u. 2.

DÁTUM

1989. június 13.

Ünnepi könyvhét?

Már csak a neve a régi

Az idei ünnepi könyvhét már csak beharangozásában hasonlítható a korábbi évek könyvünnepehez. Igaz, a beharangozás is csak a tömegkommunikációs eszközökre hagyatkozott, elmaradtak a plakátok, nincsenek könyvsátrak, hajdanvolt zászlók, transzparensek.

Csökkenő érdeklődés, az egyre magasabbra kúszó árak miatt, hiánycikkek, az ígéretek ellenére. Ez jellemezte Kaposváron az idei könyvhétet. Sikerült Konrád György, Faludi György, keresett könyv Csalog Zsolt szociográfiája, Illyés Gyula naplójegyzetei.

Érthetetlen hiánycikkek volt Görgey Gábor Volt egyszer

egy Felvidék, *Hernádi Miklós* Válni veszélyes és *Tar Sándor* Miért jó a póknak? című munkája.

Az egyre soványodó pénztárcákból inkább már csak a nagy „leleplező” munkákra telik, esetleg kikapcsolódásként valami könnyed krimire. Ám ez utóbbiak ára is vetekszik lassan az igényes kultúrtermékekével.

Summázva az idei könyvhétet, megállapítható, hogy a mintegy harmadára visszaesett kereslet hű tükörképe jelenlegi gazdasági viszonyainknak.

MT

Ma este

Teledoktor

Nem tartozom azok közé a vad magyarítók közé, akik Gorkij helyett Keserűt mondanának. Igaz viszont, hogy az angolkeserű helyett sem tudnám megszokni az angolgorkijt. Megbarátkoztam a televízióval, s rövidített változatával, a tévével, sőt, ezek származékszavait is többnyire ötletesnek tartom. Igazodik nyelvünk szelleméhez a *tévéúság*, s a *telesport*ban még azt a játékszellemességet is érzem, hogy a *tele* egyszerre jelent valamit magyarul és görög származék-ként is.

Azt azonban hosszú idő óta találgatom, hogy miért nem *tévédoktor* a *teledoktor*? Ha ugyanis az előbbi példát veszem figyelembe, arra a következtetésre juthatok, hogy a doktor egyszerre tele is van meg a tévében is. Ha még tovább firtatom, azzal is eljátszhatok,

hogy vajon mivel van tele a doktor? Gyermekkoromban arra mondták, hogy tele van, aki már alig állt a lábán a sok szeszűl. Ezt a heti tanácsadórol, dr. Petri Gizella professzorral nem feltételezem. Nehezen képzelem el, legalább annyira, mintha, mondjuk, akácfavirággal lenne tele, akárcsak a város a nótában.

Mindenestre remélem, hogy nem velünk, egészséges-beteg-hi-pochonder-halálraítélt emberekkel van tele, sem ő, sem a hócipője. Az persze lehet, hogy mi leszünk tele a doktorral, igaz, nem a gyógynövényekről szóló tanácsadóval, hanem inkább a Klinikával, amelyből ismét hosszú sorozatot adnak le ránk. Akarom mondani nekünk...

—ős

Rádió, televízió

Kossuth Rádió

8.20: Társalgó. 9.15: Szanok. 9.28: Csehov: A mezzaninos ház. 10.05: Kapcsoljuk a debreceni körzeti stúdiót. 10.25: Magyar művészek operafelvételeiből. 11.00: Az Állami Népi Együttes zenekara játszik. 11.31: Hét szék évtized. 12.45: Intermikrofon — Zenés szomszédolás. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: Magyarán szólva. 14.25: Orvosi tanácsok. 14.30: Dzsesszmelódiák. 15.02: Zsebrádió-színház. 15.20: Magyaróták Petőfi verseire. 15.40: Poggyász. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Tornászinduló. 16.20: Test-őrsegen. 17.00: Védtelenül? — A pedagógusok (érdek)védelmében. 17.30: Tánccok szólóhangszereken. 17.45: A Szabó család. 19.15: Özeveg és a lánya. Kermény Zsigmond regénye rádióra alkalmazva. 20.33: Tudomány és gyakorlat 21.00: 120 éve született Poldini Ede. 21.45: „Hajszálgökörek” Dózsa György 475 éves emlékezete. 22.00: Hírvilág. 22.30: Bálint Mária és Rubin Márta hangversenye a 6-os stúdióban. kb. 23.30: Szimfonikus miniatűrök.

Petőfi Rádió

8.05: A gerolsteini nagyhercegnő. Részletek Offenbach operettjéből. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.05-12.00: Napközben. 12.10: Nóták. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Iránytű. 15.05: Könyvről — könyvről. 15.15-17.30: Csúcsforgalom. 17.30: Helykereső. 18.30: 25 éves a Molnár Dixieland együttes. 19.05: Fialatloknak! Komjátly György kívánságmsóra. 20.30: Nóták. 21.05: A vezér. Hunyadi Sándor novellája. 21.24: Papa, ugye hallasz? Dalok a Bibliia földjéről. 22.05: Hi-fi varieté. 23.15-0.14: A Cherborugi esernyők zenéje és a hagyomány.

Bartók Rádió

9.08: Fribourg-i Fesztivál. 10.16: Hárfaművészek felvételeiből. 10.30: Zenei kalandozások Admontban. 11.00: Barokk zene. 12.18: A Kodály vonósnegyes játszik. 13.05: „Hol vagytok, ti régi játékosok?” Monológ. Előadja: Margitai Ági. 13.46: Schwant-

ner: A sötétség ezredévéből. 14.00: A Sonja hercegnő I. Nemzetközi zongoraverseny gálakoncertje. 15.07: Edita Gruberová operáriákat énekel. 15.30: Labirintus. 15.45: Hív a hegytető. Muzsika gyerekeknek. 16.00: X Europa Cantat — Pécs 1988. 17.30: Poggyász. 17.50: Zenekari operarészletek. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Luzerni Fesztivál 1988. 21.13: Popzene az NSZK-ból. 21.30: Külföldi tudósoké a szó. Miről mesélnek az egyiptomi múmiák? 21.45: Monteverdi operáiból. 22.30: Csak ülök majd valahol. Oravecz Imre kétnyelvű műsora Berlinben. 23.13: A Minnesotai Egyetem fúvószenekarának felvételeiből.

TV1

9.00: Képzőművészet. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Brahms — Bernstein ciklus. NSZK filmsorozat. 10.10: Panoráma. 10.55: Mozgató. 11.05: Képzőművészet. 12.10: Hírek. 12.25: Pannon Krónika. 13.35: Hírek német nyelven. 15.40: Női kosárlabda Európa-bajnokság. Magyarország-Jugoszlávia mérkőzés. kb. 17.15: Műsorajánlat. 17.20: Szám-adás. 17.35: A Szegedi Körzeti Stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi magazinja. 18.05: RTV Közösségszolgálat. 18.10: Reklám. XIX. Veszprémi Tévétálalkozó. 18.15: „Fordul a világ...” Koncep Zsuzsa műsora. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: A klinika. NSZK tévéfilmsorozat. 20.50: Reklám. 20.55: Stúdió '89. 21.40: Az animáció mesterei. Angol dokumentumfilm-sorozat. 22.20: Híradó 3.

TV2

XIX. Veszprémi Tévétálalkozó: 16.00: Gyűlés Miklós: Kastély csillagfényben. 16.56: TV2. 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: TV2. 19.00: Bölcsődal férfiaknak. Szovjet film. 20.07: TV2. 20.15: Szemtől szemben

Montand-nal. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Paraszi bűn. Csehszlovák tévéjáték. 21.52: TV2. 22.00: gondolkodó. 22.45: TV2. Napzárta.

Sky Channel

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel.Pot.Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gond fórum. 13.00: Egy másik világ. Filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. Vígjátéksorozat. 16.45: Pindurkák. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszszámolás. 18.00: Eurosport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15: Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: Nino Fireto zenés műsora. 16.30: Forró drót. 18.30: Tracking. 19.30: Richard Diamond. Bűnügyi sorozat. 20.00: Biliárd. 21.45: Világhíradó. 22.00: Amerikai profi kosárlabda. 00.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: A süteménykihordón. Filmsorozat. 16.30: A burgundi hatok. 16.45: Pihenőidő. 17.30: Számok és betűk. 17.55: Hírek, időjárás. 18.00: Raspail. Film. 19.30: Csillagpapíros. 20.00: Te jó ég, kedd van! 21.30: Esély a daloknak. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Filmklub. 00.10: Franciaországi panoráma. 01.00: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggel a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsorelőzetes. 9.10: Lassie. Amerikai kalandfilm-sorozat. 9.35: Pixi az égi kakukkfészekben. Amerikai rajzfilmsorozat. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Ötlet a háztartáshoz. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: A fiákeres dala. Német film. 13.00: Tévétársaság. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Kimba, a fehér oroszlán. Japán rajz-

filmsorozat. 14.55: Az aranylövés. 15.05: Közkórház. 15.50: Ötlet természetbarátoknak. 16.00: Pat és Patachon. Dán vígjátéksorozat. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Western-sorozat. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Űr — Az ember a csillagokat akarja. Teleregény. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Cannon. Amerikai bűnügyi sorozat. 20.30: Különleges osztály. Ausztrál krimisorozat. 21.25: Időjárás. 21.30: Az utolsó özvív. Ausztrál fantáziafilm. 22.15: Hírek, sport, időjárás. 23.25: A harmadik dimenzió. Francia-olasz bűnügyi film. 01.15: Műsorelőzetes.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.10: Műsorismeretetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: A tarka világ. 9.00: Elmulasztották — Nézzék! 11.00: Válogatás a műhold-programokból. 13.30: A Tv-centrumok fundusából. 15.30: Hírek. 15.40: Rajzfilmek. 15.50: Elmulasztották — Nézzék! 16.30: Magyar híradó. 16.50: Elmulasztották — Nézzék! 17.50: Tv-napló I. 18.05: Számok és betűk. Vetélkedő. 18.25: Világi kihívás. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Lot-tóhúzás. 20.05: Játékfilm. 21.40: Tv-napló III. 22.00: Kapcsolódó magazin. 23.30: Hírek. 23.35: Műhold-program. 1.35: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 17.40: Műsorismeretetés. 17.45: Tv-naptár. 17.55: Hírek. 18.00: zágri és horvát-zagorjei regionális program. 18.45: A nap műsora. 19.30: Tv-napló. 20.00: Komolyzenei műsor. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Külföldi dokumentum-sorozat. 21.40: Szórakoztató kedd. 23.10: Filmsorozat. 23.55: Időjárás. 23.58: A szerdai műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a Tv5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

**TÁJÉKOZTATÓ
A MAGÁNSZEMÉLYEK
RÉSZVÉNYVÁSÁRLÁSI
FELTÉTELEIRŐL**

(KIVONAT)

Egy részvény névértéke 100.000,- Ft. Jegyzéskor a névérték 30%-a kötelezően befizetendő, de ennél nagyobb összeg, sőt a teljes névérték is befizethető.

A részvényjegyzés futamideje 1989. február 16-tól 1990. szeptember 30-ig tart. Ez időszakban az új részvényjegyző tulajdonosi jogait nem gyakorolhatja, de a befizetett összeg után a befizetéstől az alaptőkeemelésről véglegesen határozó közgyűlés napjáig (várhatóan 1990. október 1.) a magánrészvényeseket évi bruttó 17% kamat illeti meg.

Az új részvényes tulajdonosi jogait 1990. október 1-től gyakorolhatja. Ekkor kerül a birtokába az a bemutatásra szóló, forgatható értékpapír, amely évente osztalékra jogosítja, illetve a részvény várható árfolyamemelkedése nyereséget biztosít számára.

**új értékpapír · magánrészvény
· biztos befektetés ·
árfolyam-emelkedés · osztalék**

Könyvet szeretne?

Hamarosan megjelenik

Illés György: Piások, zugmérők, mámorkeresők

Kiadja: a Babits Kiadó, Szekszárd

* * *

révai nagylexikona révai nagylexikona révai nagylexikona

RÉVAI NAGYLEXIKONA

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db.

Név:

Cím:

..... példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon köteteit az alábbi címen:

Babits Kiadó, Szekszárd, Pf.: 237

A megrendelés határideje: 1989. június 30.
Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel
kapcsolatos kérdésekről részletes
tájékoztatót,
valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

MEGRENDELÉS

Megrendelem a „Dátum” című napilapotpéldányban 1989.-tól. Vállalom, hogy az előfizetési díjat a nálam jelentkező postai kézbestőnek kiegyenlítem

Név:

Lakcím:

A megrendelőlapot
kérjük az alábbi címre eljuttatni:

Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt.

Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.
7100

Segítőtársat kínálunk!

- Epson FX 1000 típusú nyomtató 59 000,— Ft + ÁFA
- Cannon 230 telefax 169 000,— Ft + ÁFA
- Gepárd 16 Telefax comuter 399 000,— Ft + ÁFA

Korszerű fénymásolók, írógépek gazdag választékát találja iparcikk szintünkön.

Ezt Önnek is látnia kell!

Várjuk a Konzum Áruházban.

Pécs, Kossuth tér

MAGYAROK

Irodalmi, kulturális, tudományos folyóirat.

Kiadja a Babits Kiadó, megjelenik havonta.

*Az első és egyedülálló olyan magyar periodika,
amely összekötő kapocs a külföldön élő
és a belföldi magyarok között.*

A külföldi értékesítés mellett belföldön is kapható.

Megrendelhető a Babits Kiadónál
(7100 Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.)

és a postahivatalokban, megvásárolható a hírlapárusoknál.

Forma, formák... a pécsi belvárosban
fotó: kapfinger

Köszönjük...

... A Magyar Postának, hogy hétfőn a Dátum ismét eljuthatott Pécs város érdeklődő olvasóihoz. Köszönjük, hogy egyáltalán eljutott, holott tudjuk, hogy rosszul szedték le... szállították ki... és így a kora reggeli órák helyett csak tízre juthatott el a standokra, vala-

miféle korán záró esti lapként. Mindez bizonyára nincs összefüggésben az Értelmiségi Klub levelével, amelyet a Dunántúli Naplónak címeztek, de amely a Dátum szombati számában jelent meg.

(—bi—)

Politikai tárgyalások — egyenes adásban

A televízió kedden, június 13-án 16.55-től — várhatóan 70 percen — élő helyszíni közvetítést ad a Parlamentből az MSZMP, az Ellenzéki Kezdeményező, valamint a társadalmi szervezetek és mozgalmak

közötti politikai egyeztető tárgyalások megkezdéséről.

Ez a közvetítés műsorváltással jár, amelyről az adáskezdő műsorismertetések adnak tájékoztatást.

Pénzügy

Az államháztartás szanálása

Az államháztartás tervezett szanálásáról, a költségvetési reform legfontosabb lépéseiről tájékoztatta az újságírókat Békési László pénzügyminiszter hétfőn a Pénzügyminisztériumban.

Elmondta, hogy az államháztartás jelenlegi formájában életképtelennek bizonyult, változatlan fenntartása a teljes összeomlással fenyeget. Az idén már ehhez az állapothoz igen közel került a költségvetés. A reform alapelve: szakítani kívánunk a költségvetés voluntarista gyakorlatával.

A jövőben nem a kiadásokhoz kívánják a bevételeket igazítani, hanem fordítva, a bevételek fogják meghatározni a kiadásokat. Ez csak úgy érhető el, ha az állam finanszírozási feladatai jelentősen csökkennek. A következő években azért tervezik a különböző — termelési, export — támogatások radikális visszaszorítását. Jelenleg ezek a támogatások 200 milliárd forintos kiadást jelentenek évente a költségvetésnek. Ezt az összeget 1992-re 100 milliárd forintra kívánják csökkenteni. Elkerülhetetlen az államháztartás teljes szanálása

is. A pénzügyi kormányzat szertart az államadósságok jelentős részét az állami tulajdon reprivatizálásával lehet leépíteni.

A kiadások csökkenésével lehetővé válik a bevételek átalakítása is, s így elsősorban a vállalkozásokat terhelő adószint mérséklése. Jelenleg ez 51,5 százalék, amely három éven belül 10—15 százalékponttal csökkenthető. A lakossági adók szintje nem fog változni, de igazságosabb rendszer alakítható ki. Az adófizetők jelenleg jövedelmüknek 32—35 százalékát kénytelenek a költségvetésnek befizetni. A személyi jövedelemadó korszerűsítése során szélesíteni kívánják az adózók körét, szűkíteni a preferenciákat, hogy az adókulcsok csökkenthetőek legyenek.

Megvizsgálták a családi jövedelemadó bevezetésének lehetőségét is. Ezt a pénzügyi kormányzat nem javasolja a parlamentnek. A jelenleginél lényegesen bonyolultabb rendszerre kell átérni, amely valójában a családok többségének nem lenne előnyösebb, mint a jelenleg alkalmazott személyi jövedelemadó átalakított, korszerűsített formája.

Holnapi számunkban olvashatják hogy a magyar mosónők ma is korán hálnak

Hajtani kell tovább

Három sávon, sűrű sorokban zúg el a forgalom a műúton. Egyszerre csak megtorpan, és az autóbusz, amelyen utazom, egy teherautóval egy vonalban áll meg. A busz sofőre kinyitja a vezetőfülké ajtaját, valamint szól a teherkocsi vezetőjének.

Mit trafikálnak ezek? — gondolom türelmetlenül, attól tartva, hogy a busz majd nem indul el, ha szabad lesz az út. Ejnye, most meg a teherautó sofőre le is száll, és felnyúl a kocsija rakodóterébe. Odanéz: két-három karikába hajlított huzalcsomó hányódik ott. Levesz egyet, odaadja a buszvezetőnek. Ahá! Úgyes! Hasznosít minden pillanatot — mondom magamban most már elismerően, és hallom is az emberemet: Sehol sem kapok megfelelő drótot — magyarízza a kollégának, azzal megtárogatja az elébe tartott huzalt.

„Nem jó, nem elég vastag — szól kissé bosszúsán, és visszaadja a drótkarikát. Amaz feldobja a kocsijára, felkap a volán mellé, az ajtó csapódik, a lámpa zöldet jelez — hajtani kell tovább.

Az én emberem ugyan mikor találja meg a keresett hiánycikket? Nem lehet sok ideje rá, hogy hajszolja. Mert hajtani kell... És alig teszünk meg ötszáz métert, újabb teherautó halad el a busz mellett, megrakva vagy három tonnányi, karikákba hajlított dróttal. Látom, ez már vastagabb, tán épp olyan, amelyet ő akar. De most nem kapunk pirosat, a teherkocsi elhűz, másfelé kanyarodik, vele eltűnik a tömérdek prima drót.

Hajtani kell tovább...

—6—

Vezető politikusok Kaposvárott

Hétfőn délelőtt Szűrs Mátyas, az Országgyűlés elnöke, Marosi Gyula pénzügyminisztériumi államtitkár és Kilyén Géza igazságügyminiszter-helyettes a Somogy megyei képviselőcsoporttal megvitatta a parlament júniusi ülése elé kerülő javaslatokat az Alkotmány, a Btk. és az adótörvény módosításáról.

Időjárás-jelentés

Előbb még továbbra is csak északkeleten, keleten, később már nyugaton is többször megnövekszik a gomolyfelhőzet. Újabb, szórványos záporosó, a délutáni órákban néhol zivatar várható. Az északi, északkeleti szél kissé tovább erősödik. A legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 22-27 fok között várható.

A léger száma: 371.

„Ehhez képest az idegenlégió csak csecsemőotthon volt”

Izsevszk. Ez a sóhajszerűen kurta helységnev nem szerepel az utazási irodák ajánlatai között. Megismerése kis számú — még (túl)élő — honfitársunk számára mégis a nagy utazást jelentette, a maga szempontjait értelemzésében. Kazánytól keletre, a Káma folyó mentén terül el. Hogy milyen lehet? Sokak számára olyan, amilyennek 1945 és 1949 között megismerte.

„Idegenforgalma” már akkor jelentős volt. Legalábbis egzotikumát illetően. Egy szemtanú — inkognitóját felfedni hatalmazásom nincs — nevezte ezért Hineingtreiber Seppnek, eképpen emlékezik. „A németek voltak a legtöbbek. Számu úgy 2—3000 lehetett. Az osztrákok száma is akörül. A léger 600 magyar „beutaltja” között számosan voltunk svábok.

A románok voltak még ennyien. A franciák — NB! a jó hírű Kék Hadosztály emberei közül! — 50-en voltak. A spanyolok 20 főt számláltak, ket 16 finn, 11 japán és 3 angol (tiszték!) egészítette ki. Egyszóval bábeli volt a millió. Ma is élő sorstársaim közül az ominózus Hamerli Franciról és Tóniról (egykor pécisi kesztyűgyáros család), az uzsborjádi (ma: Baranyaborjád) Görgeyi István zászlósról (valamikor Gungli), tudok. A Genfi Egyezmény ellenére — noha valamennyiünk egysége felétel nélkül kapitulált — a bánásmód Dante poklára emlékeztetett. Ehhez képest az idegenlégió csak csecsemőotthon volt.” Vizualis megjelenítésre e sorok írója nem vállalkozhat, ezt képzeletükre bízva — ha lesz ki megkísérli? — kedves olvasók.

Szombathelyről Debrecenbe

EMLÉKMŰ MÁSA a búcsúzó szovjeteknek

Ünnepélyesen elbúcsúztatták a Szombathelyről távozó szovjet katonai egységet hétfőn a város és Vvas megye tanácsi vezetői. Az eseményen jelen voltak az MSZMP, a népfront, a hazai fegyveres erők és testületek, valamint több vállalat és intézmény képviselői.

Az alakulótéren felsorakozott szovjet katonáktól Elek Tibor, a Szombathelyi Városi Tanács megbízott elnöke köszönt el. Mint mondotta, történelmi órákat élünk, amikor hazánk nyugati határszélén száz kilométeres körzetből kivonulnak a szovjet katonai erők. A tanácselnök ezután különböző ajándéktárgyak között a szombathelyi felszabadulási emlékmű kicsinyített mását adta át a szovjet egység parancsnokának.

A távozó alakulat harcokcsinai ezalatt felsorakoztak az udvaron, s az érdeklődők jelenlétében megkezdődött a katonai járművek vagonba rakása.

Az ünnepélyes búcsúztatás után Szergej Petrov őrnagy, az egység parancsnokának politikai helyettese válaszolt az MTI és a győri rádió munkatársának kérdéseire. Elmondta, hogy a

Szombathelyen 1958 óta állomásozó gépesített lövészedregegyelőre nem hagyja el Magyarországot, új állomáshelyül Debrecen. Az utolsó szovjet katonai és harci jármű június 23-án távozik a vasi megyeszékhelyről, a laktanyát ekkor a Magyar Néphadseregnek adják át. Időközben a Szombathelyről 15 kilométerre lévő, vát-szentkúti gyakorlóteret is átveszi a Magyar Néphadsereg.

Kérdésekre válaszolva az őrnagy kitért arra is, hogy a szombathelyi laktanya régi épületei balesetveszélyesek, megítélése szerint felújításra csaknem teljesen alkalmatlannak.

Az elmúlt évtizedekben épített 230 szolgálati lakás viszont jó állapotban van, ezeket a kiürítés után ugyancsak a Magyar Néphadsereg kezelésébe adják. Bár a laktanya területén vannak olyan létesítmények, amelyeket a szovjet hadsereg pénzéből építettek, ezeket is térítés nélkül adják át. Szergej Petrov hozzátette: a Szombathelyről távozó szovjet katonai egységnek nincs kiegyenlítőlen számlája, illetve tartozása a közüzemi vállalatoknak.

Turul Rt.

Székesfehérvárott hétfőn megalakult a Turul Sportszergyártó Rt., amely az első ilyen magyar vállalkozás. A részvénytársaság 25 millió forint alaptőkével kezdi meg működését, jelentős összeggel érdekelte a szabadbattyáni Turul Kft., amely eddig elsősorban asztalitenisz-ütők borítását gyártotta, továbbá a budapesti Statisztika sportklub és egy külföldi cég is. Az Rt. mindenekelött asztalitenisz-felszereléseket gyárt, ütőket, bírói asztalokat, s mindazt, ami a

sportág műveléséhez szükséges. A felfügglő bizottságnak tagja lett dr. Ormai László, a Statisztika világhírű edzője.

— Asztalitenisz-sportunkban sok felszerelés hiánycikk, ezeket többségében külföldről, jelentős valutáért kell behozni — mondta Ormai László. — Ezen szeretnénk változtatni, célunk megfelelő minőségű, mennyiségű és elfogadható áron piacra kerülő felszerelések ellátni a hazai vásárlókat.

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. napilapja. Főszerkesztő Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Eördögh Bertalan és dr. Tóth Gábor. Külföldi tudóstűk: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs) és Vig József (Torontó). Munkatársak: Bálint György, dr. Böröcz István, Czako Sándor, Gádó György, Kapfinger András, Györfly Árpád, Mátay Mónika, Mészáros Tamás, Tamási János, dr. Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wágner Dezső. Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató. Szédes és tördelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat. Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benisz Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkiadásos postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a hírlapelfizetési és lapellátási irodáknál (HELI), Budapest XIII., Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Elfizetési díj egy hónapra 115,— Ft, negyedévre 345,— Ft, fél évre 690,— Ft, egy évre 1.380,— Ft. Indexszám: III/PNL/31/TO/1989 ISSN szám: 0864—9170